

Beleid 'Keten en Caravans' Gemeente De Wolden 2025-2030

Jongerenketen zijn al jaren een belangrijk onderdeel van de sociale cultuur binnen onze gemeente. Ze bieden jongeren de ruimte om elkaar te ontmoeten, vriendschappen te versterken en samen activiteiten te organiseren. Tegelijkertijd brengt het bestaan van deze keten uitdagingen met zich mee, zoals het waarborgen van veiligheid, het reguleren van alcohol- en drugsgebruik en het voorkomen van overlast. De afgelopen jaren is het duidelijk geworden dat ons ketenbeleid aan herziening toe was. Nieuwe landelijke wet- en regelgeving, veranderende sociale dynamiek en de noodzaak om betere afspraken te maken onder toezicht, veiligheid en registratie vroegen om een actuele aanpak. Met de herziening van het ketenbeleid willen we balans vinden tussen vrijheid voor jongeren en de bescherming van hun veiligheid en gezondheid.

In dit herziene beleid staan drie belangrijke uitgangspunten centraal: duidelijke regelgeving, betere samenwerking en sociale verantwoordelijkheid. Door jongeren, ouders, percee-eigenaren en instanties nauwer te betrekken, creëren we een veilige en verantwoorde ketencultuur. Daarnaast blijft preventie een speerpunt. Door middel van voorlichting, toezicht en handhaving willen we problematisch alcoholgebruik onder jongeren verminderen en de veiligheid in en rondom keten verbeteren. Hiermee zorgen we ervoor dat jongerenketen een plek blijven waar saamhorigheid en plezier samengaan met verantwoordelijkheid en veiligheid.

Alleen samen kunnen we een ketencultuur creëren die de trots van onze gemeenschap is.

1. Inleiding

Jongerenketen vormen een belangrijk onderdeel van de sociale structuur binnen de gemeente De Wolden. Het zijn plekken waar jongeren elkaar in een informele setting kunnen ontmoeten, vriendschappen opbouwen en creatieve initiatieven ontwikkelen. Deze ketencultuur is diepgeworteld in de lokale gemeenschap en wordt door de gemeente erkend als een waardevolle ontmoetingsplek voor jongeren.

Tegelijkertijd brengt het fenomeen van jongerenketen uitdagingen met zich mee, zoals het waarborgen van (brand)veiligheid, het beperken van overlast en het reguleren van alcohol- en drugsgebruik. Met name alcoholgebruik onder de 18 jaar en de handhaafbaarheid daarvan op privéterrein vormen aandachtspunten binnen het beleid. Daarnaast is er een groeiende behoefte om meer inzicht te krijgen in het aantal en de locaties van jongerenketen, aangezien wordt vermoed dat er nog veel keten bestaan die zich niet hebben aangemeld bij het gemeentelijke initiatief 'Keten United'.

Het ketenbeleid van de gemeente De Wolden is in de loop der jaren geëvolueerd. Sinds de vaststelling van de beleidsnota 'Keten en Caravans' in 2006 en de daaropvolgende evaluatie heeft de gemeente gezocht naar een balans tussen het bieden van ruimte aan jongerenketen en het waarborgen van een veilige en gezonde omgeving. De meest recente evaluatie vormt de basis voor een herziening van het beleid, dat zowel rekening houdt met landelijke wetgeving als met lokale behoeften. Deze herziening is noodzakelijk vanwege het ontbreken van duidelijke, meetbare doelstellingen, wat het lastig maakt om effectief te sturen en resultaten te monitoren. Daarnaast is het beleid verouderd door diverse wetswijzigingen en nieuwe landelijke richtlijnen sinds 2006, waardoor aanpassingen nodig zijn op het gebied van alcohol- en drugsgebruik en veiligheidsnormen. Tot slot worden de voorwaarden waaronder jongerenketen kunnen functioneren verduidelijkt op het gebied van veiligheid, toezicht en handhaving, en wordt er meer aandacht besteed aan betere registratie en samenwerking met initiatieven zoals 'Keten United'.

Tijdens de raadsbehandeling van het preventie- en handavingsplan alcohol en drugs 2024-2027 in januari 2024 is het belang van jongerenketen opnieuw benadrukt. De raad heeft benadrukt dat deze ontmoetingsplekken niet alleen behouden moeten blijven, maar ook actief gestimuleerd dienen te worden binnen heldere kaders. Het doel van dit herziene ketenbeleid is dan ook om jongeren de mogelijkheid te blijven bieden om zich op een verantwoorde manier te organiseren, terwijl er tegelijkertijd effectieve maatregelen worden getroffen op het gebied van alcoholmatiging, veiligheid en toezicht.

De ambitie is dat alle bestaande jongerenketen in de gemeente De Wolden zich op termijn aansluiten bij Keten United. In de eerste fase ligt de focus op het vergroten van de bekendheid van Keten United onder jongeren, ouders en percee-eigenaren. Door zichtbaar te maken wat Keten United inhoudt en welke ondersteuning het biedt, wordt de basis gelegd voor bredere betrokkenheid en duurzame gedragsverandering binnen de ketencultuur.

Dit document biedt inzicht in de achtergrond, doelstellingen en richtlijnen van het ketenbeleid binnen de gemeente De Wolden en schetst de voorwaarden waaronder jongerenketen kunnen blijven bestaan en functioneren.

2. Achtergrond

2.1 Wat is ketenbeleid?

Het ketenbeleid is een integraal beleid waarin het jeugdbeleid en de uitgangspunten van het preventie- en handavingsplan alcohol en drugs samenkomen. Ketenbeleid is ook een vorm van ontmoetingsplaatsbeleid. Vanuit het ketenbeleid worden richtlijnen gegeven aan de mogelijkheden voor jeugd om elkaar in een veilige en uitnodigende omgeving (keten) te ontmoeten. Het beleid richt zich op zowel uit- als inpandige keten. Dit ketenbeleid is gericht op het faciliteren en reguleren van niet-commerciële jongerenketen als ontmoetingsplek waarbij de focus ligt op jongeren tot 23 jaar. Het beleid heeft geen betrekking op horeca-inrichtingen of commerciële activiteiten en vormt geen aanvulling of beperking op het bestaande horecabeleid of de Alcoholwet.

2.2 Waarom ketenbeleid?

Uitgangspunt van het beleid is het ondersteunen en informeren van jongeren en hun ouders over het op een correcte wijze realiseren en het in gebruik hebben van een ontmoetingsplek. De kern van het ketenbeleid is ontmoeten. Het ketenbeleid zorgt voor regulering en om keten in beeld te krijgen. Jongeren organiseren, met toestemming van de perceeleigenaar (eigenaar van de grond waarop de keet is gevestigd), zelf een ontmoetingsmogelijkheid waar ze met leeftijdgenoten samen kunnen zijn. Uit reacties van jongeren maken we op dat het aanbod van de dorpshuizen niet aantrekkelijk voor deze doelgroep is. Daarom komen ze er ook niet of nauwelijks.

Door het ketenbeleid hebben betrokken instanties zoals welzijnswerk, brandweer en gemeente zicht op de meeste keten en is regulatie mogelijk. Regulatie op met name veiligheid en alcoholmatiging. Het ketenbeleid is daarom ook onderdeel van het preventie- en handavingsplan alcohol en drugs van de gemeente De Wolden.

2.3 Keten United

Het ketenbeleid in De Wolden draagt de naam 'Keten United'. Voor elke jongerenkeet is het onder voorwaarden mogelijk om een keet op particulier terrein neer te zetten en daarin samen te komen. De voorwaarden zijn voornamelijk gelieerd aan (brand)veiligheid en alcohol- en drugsgebruik.

Door deze werkwijze is een deel van de jongeren die de aangesloten keten bezoeken in beeld en kunnen zij actief worden benaderd voor deelname aan recreatieve, creatieve- en informatieve activiteiten.

2.4 Samenvatting evaluatie ketenbeleid 2024

In 2024 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het ketenbeleid 2017-2023. Het aantal aangesloten keten daalde van 14 in 2017 naar 7 in 2023. Uit de evaluatie van het ketenbeleid van de afgelopen jaren is gebleken dat er op bepaalde gebieden tekortkomingen zijn geweest. De keten die wel deelnamen zijn positief over ondersteuning, activiteiten en brandveiligheidscontroles, die bijdragen aan veilige situaties en goed contact met de gemeente. Activiteiten zoals voorlichting en sportevenementen zijn waardevol en goed voor het contact met de keten. Het advies vanuit de regiegroep was om het beleid te versterken, meer keten te betrekken, regie te vergroten en het te koppelen aan breder jeugd- en preventiebeleid.

3. Doelstellingen en opgaven

Met het ketenbeleid en het daaropvolgende uitvoeringsplan dragen we bij aan de doelstellingen vanuit het preventie- en handavingsplan alcohol en drugs. Vanuit het preventie- en handavingsplan alcohol en drugs en de evaluatie van het ketenbeleid 2024 komen we tot de volgende opgaven:

1. Uitbreiding van aangesloten keten bij Keten United:

- Keten United wordt als een positieve ontmoetingsplek gepositioneerd.
 - We streven naar een groeiend aantal keten dat zich aansluit bij Keten United.
 - Alle perceeleigenaren hebben informatie ontvangen en zijn op de hoogte over hun verantwoordelijkheden m.b.t. het faciliteren van een keet.
2. Voorlichting middelengebruik (alcohol en drugs):
- We reguleren het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren door de inzet van preventiemiddelen.
 - Er is een daling in het alcoholgebruik en de schadelijke gevolgen ervan onder jongeren onder de 18 jaar.
 - Er is een daling in dronkenschap en de negatieve gevolgen van excessief alcoholgebruik.
 - Minder jongeren drinken alcohol in de jongerenkeet.
 - Meer ouders ontmoedigen of verbieden het alcoholgebruik van hun kind.
 - Het aantal alcohol gerelateerde problemen in bepaalde gebieden of op bepaalde tijdstippen is verminderd door extra regels voor aangewezen alcohol- overlastgebieden.
 - Meer inwoners van De Wolden zijn op de hoogte van de risico's van drugsgebruik.
 - Er vindt geen handel, teelt en productie van drugs plaats in De Wolden.
3. Voorlichting verkeersveiligheid
- De ambitie is dat geen enkele jongere deelneemt aan het verkeer onder invloed van alcohol en/of drugs:
 - Geen enkele jongere onder de 18 jaar neemt deel aan het verkeer onder invloed van alcohol en/of drugs. Voor jongeren onder de 18 geldt wettelijk een nul norm: iedere aanwezigheid van alcohol of drugs in het lichaam is verboden.
 - Geen enkele beginnende bestuurder neemt deel aan het verkeer onder invloed van alcohol en/of drugs. Voor beginnende bestuurders geldt een wettelijke limiet van maximaal 0,2 promille alcohol in het bloed. Iedere aanwezigheid van drugs in het lichaam is verboden.

4. Regels ketenbeleid gemeente De Wolden 2025

Artikel 1: Begripsbepaling

Keet: een ontmoetingsplek op een privéterrein en is opgezet voor en door jongeren, die daar structureel samenkomen voor de gezelligheid.

Artikel 2: Voorwaarden

1. De keet bevindt zich op privéterrein (bij woning, boerderij of bedrijf) en is speciaal voor het doeleinde keetbezoek neergezet;
2. De keet is bedoeld voor keetbezoek en dit blijkt uit de inrichting van het bouwwerk.
3. De keet is verplicht om met een minimaal aantal jongeren en de perceeleigenaar deel te nemen aan de tweejaarlijkse grote ketenoefening.
4. De eigenaar van een perceel met een keet naast een bedrijfspand of agrarisch bedrijf vraagt elke twee jaar een gedoogbesluit aan om een keet te mogen plaatsen en aanwezig te hebben. Eén keer per twee jaar tijdens de grote ketenoefening is er een tekenmoment.
5. De eigenaar van een perceel met een keet naast een bedrijfspand of agrarisch bedrijf dient voorgaand aan de ingebruikname van een jongerenkeet een gedoogbesluit aan te vragen. De perceel-eigenaar, de ouders van de bezoekende jeugd en de jongeren worden tijdens een gesprek geïnformeerd over deze beleidsregels. Bij aanmelding van een keet volgt er eerst een kennismakingsgesprek waarin het beleid wordt toegelicht en de voorwaarden worden besproken. Dit eerste gesprek met de jongeren wordt door het jongerenwerk uitgevoerd. Daarnaast gaat ook de omgevingsstoezichthouder kort na de aanmelding naar de keet om de staat en plaats van de keet te controleren. Zowel het jongerenwerk als VTH koppelt terug aan de regiegroep ketenbeleid. Tijdens het gesprek wordt een lijst opgesteld met de namen van de jongeren die verantwoordelijk zijn voor de keet en het voldoen aan de voorwaarden zoals genoemd in dit artikel. Het betreft 2 of 3 jongeren waarvan de naam, adres, email en telefoonnummer bekend zijn bij de regiegroep. Deze jongeren zijn zelf verantwoordelijk voor het doorgeven van wijzingen aan de regiegroep, dit mag ook via de jongerenwerker.

6. Nieuwe keten krijgen een welkomstvouchter, bestaande keten krijgen een voucher om te gebruiken voor de keet. Dit in afstemming met de jongerenwerker.
7. De brandweer bepaalt hoeveel bezoekers maximaal aanwezig mogen zijn in de keet. In overleg met perceeleeigenaren/verantwoordelijken wordt per situatie gekeken wat een verantwoord aantal is.
8. Er is geen sprake van alcoholverkoop (bedrijfsmatige uitoefening van het horecabedrijf zoals bedoeld in de Alcoholwet) in de keet;
9. De keet moet voldoen aan de brandveiligheidsvoorschriften. Voorafgaand aan in gebruik neming vindt controle hierop plaats door de brandweer in aanwezigheid van de gemeente, de perceeleeigenaar en de jongeren die verantwoordelijk zijn voor de keet;
10. De keet moet in het bezit zijn van een up-to-date verbandtrommel, CO-melder en rookmelder. Deze worden bij aanmelding verstrekt door Keten United.
11. De ouders van de keetbezoekers worden door de gemeente uitgenodigd voor bijeenkomsten in het kader van preventie. De ledenlijst die elke keet heeft wordt hiervoor gebruikt;
12. Keten die deelnemen aan Keten United krijgen elk jaar een alcohol- en drugsvoorlichting. Zowel de keetjongeren, perceeleeigenaren als de ouders van keetbezoekers moeten elk jaar een alcoholvoorlichting volgen. Dit is een verplicht onderdeel;
13. De keet staat open voor jongerenwerk en waar nodig/gewenst de wijkagent. In dit kader wordt elk half jaar de keet bezocht. Elk half jaar rapporteert jongerenwerk richting de gemeente over de situatie rondom de keten. Indien nodig worden afspraken gemaakt met de eigenaren en de gebruikers over gewenste aanpassingen om aan de beleidsregels zoals genoemd in dit artikel te voldoen. Handhaving/ politie neemt geen deel aan de gesprekken met de keetjongeren/perceeeigenaren. Zij zijn op de achtergrond aanwezig en er is nauw contact met jongerenwerk/ regiegroep. Er zijn mogelijkheden voor handhaving/ politie om kennis te maken met de keten, dit loopt via het jongerenwerk. Verdere handhaving binnen de keten gaat in overleg met de regiegroep. Wanneer noodzakelijk zal handhaving/ politie ingrijpen zonder overleg met de regiegroep;
14. De activiteiten in de keet mogen voor anderen geen overlast of hinder geven.

Artikel 3

Indien er niet voldaan wordt aan de voorwaarden genoemd in artikel 2, vervalt de toestemming voor het gebruik van de keet (na een waarschuwing met hersteltermijn waarbij het gedoogbesluit wordt ingetrokken. Toestemming/nieuw gedoogbesluit voor het gebruik van de keet geven wij niet opnieuw af aan de perceeleeigenaar. Naast genoemde kunnen wij ook bestuursrechtelijk anders optreden waar nodig.

5. Voorwaarden

Bij de vaststelling van het ketenbeleid, het gunnen van jongeren van een eigen ontmoetingsruimte, is jongeren duidelijk gemaakt dat het gebruik alleen wordt toegestaan als wordt voldaan aan een aantal voorwaarden.

5.1 Afzien van handhaving

Door het verbinden van voorwaarden aan de keet, wordt er afgezien van handhaving. Indien de betrokkene zich niet aan deze voorwaarden houdt, gaat de gemeente alsnog over tot handhaving.

5.2 Doel van de voorwaarden

Door het toepassen van de geformuleerde voorwaarden worden de keten in beeld gebracht en biedt het de mogelijkheid tot regulatie. Via registratie, via voorlichting en advies naar preventie. Preventie van met name brandgevaar, onveilige situaties en overmatig alcohol- en drugsgebruik.

5.3 Bevoegdheid college

Het college van burgemeester en wethouders kan in individuele gevallen besluiten een gedoogsituatie te beëindigen.

5.4 Afbakening

Het volgende onderscheid wordt gemaakt:

Onder een keet of caravan wordt verstaan een onderkomen voor tijdelijk verblijf waarin regelmatig een groep jongeren (maximaal aantal op advies van de brandweer) elkaar ontmoet en welke beslist niet als slaapverblijf gebruikt mag worden: 'de huiskamerkeet'.

Commerciële en para commerciële keten worden niet toegestaan in de Gemeente De Wolden. Een handhavingstraject is dan onvermijdelijk.

In het ketenbeleid bestaan zowel inpandige als uitpandige keten.

- Uitpandige keet:

Een caravan, hok of SRV wagen die op het erf wordt geplaatst. Dit is een vrijstaand bouwwerk waarvoor geen bouwvergunning is aangevraagd of afgegeven.

- Inpandige keet:

Hok, schuur of ruimte die deel uit maakt van bestaande bebouwing op een perceel. Hierbij kan gedacht worden aan een aangebouwde schuur of een afgesloten ruimte op de deel van een boerderij.

5.5 De voorwaarden

Jongerenketen die zich aansluiten bij Keten United, moeten dus voldoen aan de voorwaarden zoals hieronder beschreven. Omdat iedere keet uniek is, denk aan ligging, grootte, soort keet, worden de keten afzonderlijk beoordeeld. De voorwaarden zijn:

- a. Opstellen van huisregels,
- b. Zorgen voor (brand)veiligheid in en om de keet,
- c. Bereikbaarheid van de keet voor hulpdiensten,
- d. Let op ruimtelijke inpasbaarheid,
- e. De grootte van de keet,
- f. Houdt rekening met verkeersveiligheid,
- g. De bouwkundige staat van de keet,
- h. Verantwoord middelengebruik,
- i. Aandacht voor maatschappelijk inpasbaarheid.

Als de jongerenkeet heeft voldaan aan deze voorwaarden ontvangen zij een certificaat met de geldigheid van twee jaar.

De perceeleigenaar moet aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De perceeleigenaar is en blijft verantwoordelijk voor de keet, de bezoekers van de keet en alles wat hier mee samen hangt.
- Indien de perceeleigenaar geen ouder/verzorger is van de contactpersoon van de keet dan is de perceeleigenaar aanspreekpunt vanuit de regiegroep bij onregelmatigheden. Indien de perceeleigenaar deze verantwoordelijkheid niet wil of kan nemen dan is het geen geschikte locatie voor de keet.
- De perceeleigenaar moet akkoord gaan met de huisregels die zijn opgesteld door de keetbezoekers en met de ondertekening zorgt hij/zij ervoor dat deze ook worden nageleefd.
- De perceeleigenaar is verplicht deel te nemen aan de voorlichting/ bijeenkomsten die vanuit de regiegroep voor hen worden georganiseerd zolang de keetbezoekers verplicht zijn om een alcoholvoorlichting te volgen.

a. Huisregels

Wanneer een keet zich aanmeldt bij Keten United moeten de keetjongeren huisregels opstellen. Deze huisregels maken zij met elkaar en met ouders en/of perceeleigenaar, hierin worden afspraken, gedragingen en regels gemaakt waar zij elkaar op kunnen aanspreken. Deze zijn geldig voor onbepaalde tijd, mits er geen wijzigingen zijn in de wet en regelgeving, of als de regiegroep van Keten United het nodig acht. Huisregels zijn gedragsregels die de jongeren met elkaar opstellen. Elke keet stelt zijn eigen huisregels op en zijn dus op maat gemaakt. In de huisregels wordt aandacht besteed aan:

- Contactgegevens voor overheidsinstanties van één persoon/één basisgroepje per keet.
- aantal bezoekers (maximaal aantal op advies van de brandweer),
- wie mag er wel/ niet komen in de keet,
- openingstijden,
- hoe voorkomen we overlast,
- wat te doen bij overlast,
- omgaan met middelengebruik,
- van en naar de keet,

- acute hulpvragen zoals wat te doen bij brand en/of verwondingen,
- noodnummers

Bij het opstellen van deze huisregels kan ondersteuning gevraagd worden aan het jongerenwerk van Welzijn De Wolden. De huisregels worden ondertekend door een vertegenwoordiging van de keetjongeren, betrokken ouder(s) en/of de perceeleigenaar. Welzijn de Wolden en gemeente De Wolden ontvangen hiervan een kopie.

b. Brandveiligheid

(Brand)veiligheid is een van de belangrijkste aandachtspunten van het ketenbeleid voor zowel gemeente als de jongeren zelf. Bij het inrichten van een keet door de jongeren wordt er niet altijd nagedacht over de mogelijke brandgevaaren. Dit is meestal omdat jongeren enthousiast zijn over het oprichten van een keet. Hierbij denken ze eerder aan gezelligheid en wordt veiligheid over het hoofd gezien. Dit onderdeel heeft een prominente plaats bij toezicht.

Controle brandweer

De controle van de keten staat onder auspiciën van de professionele brandweer. De keten krijgen één keer per jaar bezoek van de brandweer. Tijdens zo'n bezoek controleert de brandweer de keet qua brandveiligheid op de volgende punten:

Voorschriften en aandachtspunten

Algemene geldende voorschriften

- Onverminderd bijgevoegde voorschriften dienen voorts alle maatregelen getroffen te worden om ontstaan en uitbreiding van brand, het ontstaan van ongevallen of onveilige situaties zo goed als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen

Terrein en omgeving

- De opstelling van keten op het terrein dient zodanig te zijn, dat deze door de hulpverlenende diensten onbelemmerd bereikt kunnen worden.
- De afstand van een keet tot ieder ander bouwwerk dient dusdanig te zijn dat redelijkerwijs bij brand, overslag kan worden voorkomen. Deze afstand dient minimaal 5 m1 te bedragen of een WBDDBO (weerstand branddoorslag en brandoverslag) van 30 minuten.

Uitgangen en vluchtroutes

- Een deur(opening) in de vluchtroute wordt bij aanwezigheid van personen in de keet uitsluitend zodanig gesloten, dat de deur(opening) van binnenuit ogenblikkelijk over de minimaal vereiste breedte kan worden geopend zonder dat hiertoe gebruik moet worden gemaakt van een sleutel of een ander los voorwerp. De deur moet daarbij in de vluchtrichting draaien en de vluchtroute moet worden vrijgehouden.
- Kabels en snoeren moeten in geval deze over de vloer lopen met goede plakstrips worden afgeplakt, en wel zodanig dat struikelen en/of vallen wordt voorkomen.
- Er minimaal één rookmelder en een co melder is opgehangen en werkt.

Elektrische installaties

- Het is verboden een verlichtingsinstallatie of een verlichtingstoestel op zodanige wijze te gebruiken, dat het gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht, gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.

Verwarmings-, kook- en stookinstallaties gas of vloeibare brandstoffen

- Er dient minimaal één blusdeken aanwezig te zijn
- Een flessengasinstallatie moet voldoen aan de eisen in NEN 3324 en 2920.
- Afsluiters in vaste gasleidingen zijn goed bereikbaar en aangebracht:
- De ruimte waarin de gasfles(sen) staan:
 - Moeten op de buitenlucht zijn geventileerd door middel van ten minste twee, zover mogelijk uit elkaar liggende, niet afsluitbare ventilatieopeningen nabij, of in de vloer

- De netto doorlaat van de ventilatieopeningen dient 1/40 van het vloeroppervlak te zijn met een minimum van 100 cm² per opening;
 - Moet gasdicht zijn gescheiden van de gebruikruimte;
 - Mag slechts van buitenaf door middel van een deur of luik bereikbaar zijn.
-
- Binnen een inrichting worden geen andere brandstoffen dan aardgas, propaangas, butaangas of gasolie verstoekt of verbrand.
 - Verwarming- en stookinstallaties zijn zo afgesteld dat een optimale verbranding plaatsvindt. Binnen een inrichting worden geen andere brandstoffen dan aardgas, propaangas, butaangas of gasolie verstoekt of verbrand, met uitzondering van hout in een open haard, dat uitsluitend is bedoeld voor bij- of sfeerverwarming.
 - Verwarmings- en stookinstallaties die buiten een stookruimte zijn opgesteld dienen vrij te worden gehouden van brandbare goederen. Brandbare goederen in de onmiddellijke omgeving mogen geen hogere temperatuur krijgen dan 90 °C.
 - Het is verboden een verwarmingsinstallatie of verwarmingstoestel te gebruiken, indien dat gebruik door de wijze waarop die installatie of dat toestel is opgesteld of aangebracht gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
 - Het is verboden een verwarmingstoestel dat bedoeld is te functioneren met een rookgasafvoer te gebruiken zonder doeltreffende voorziening voor de afvoer van rook.
 - Een opening ten behoeve van de toevoer van verbrandingslucht mag niet worden afgesloten.
 - Bij het toepassen van direct gestookte verwarmingsinstallaties moet er steeds voldoende toevoer van verse lucht zijn.

Ontruiming

Er moet doorlopend op worden toegezien, indien van toepassing, dat;

- vluchtwegen, of aanduidingen daarvan, goed zichtbaar zijn;
- vluchtwegen goed bereikbaar zijn;
- blusmiddelen goed bereikbaar zijn;
- elektrische snoeren, stekkers en toestellen in goede staat verkeren;
- geen brandgevaarlijke situaties ontstaan door onveilig gebruik van vuur, gas en/of elektriciteit;

Blusmiddelen

- In de inrichting moeten voldoende kleine blusmiddelen aanwezig zijn. Uitgangspunt hierbij is per 200 m² gebruiksoppervlakte, 1 handbrandblusser met een blusequivalent van 6 kg schuimblusser.
- Een blusmiddel moet voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht, voor direct gebruik gereed zijn en in goede staat van onderhoud verkeren.
- Een klein blusmiddel moet zijn verzegeld en voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer en moet overeenkomstig de norm NEN 2559 worden onderhouden en gekeurd. Een blustoestel moet zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is aangegeven.

De keet kan via het jongerenwerk een brandblusser gebruiken met betaling van een borg. De brandblussers kunnen tegen een gereduceerd tarief worden gekeurd via het jongerenwerk. Mocht de keet de brandblusser (onrechtmatig) gebruiken dan zal de keet zorgdragen voor het vernieuwen of her vullen van de brandblusser.

Open vuur

- Kaarsen zijn niet toegestaan.

Bekleding, stoffering en versiering

- De versiering mag niet gemakkelijk ontvlambaar zijn, in geval van brand mag geen druppelvorming plaatsvinden.
- Met brandbaar gas gevulde ballonnen zijn binnen een bouwwerk niet aanwezig.

Controle Rapport

De brandweer maakt een rapport op van de controles. Ze geeft de resultaten door aan de regiegroep. Indien de gecontroleerde punten voldoende zijn hoeft handhavend optreden niet plaats te vinden. Het certificaat moet in de keet aanwezig zijn en wanneer gevraagd getoond kunnen worden. Mochten er aanpassingen nodig zijn aan de keet dan zal het jongerenwerk, eventueel samen met een medewerker omgevingtoezicht, dit medelen aan de keetjongeren en perceeleigenaar. De perceeleigenaar is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de aanpassingen.

Voorlichting

De brandweer kan jaarlijks een brandveiligheidsvoorlichting/ training aan de keetbezoekers, eigenaren en ouders geven.

c. Bereikbaarheid

Als zich een voorval voordoet waarbij hulpdiensten moeten aantreden is het vanzelfsprekend dat deze de keet kunnen bereiken. Er mogen dus geen obstakels zijn op het pad naar een keet.

d. Ruimtelijke inpasbaarheid

Voor de ruimtelijke inpasbaarheid gelden de volgende criteria:

- De 'uitpandige' keet op het achtererf van het perceel is (c.q. wordt) geplaatst, waarbij de keet (bijna) niet zichtbaar is vanaf de openbare weg. De 'uitpandige', vanaf de openbare weg zichtbare, keet beschikt over een gedekte donkere kleur (zwart, donkergroen of donkerbruin) en met betrekking tot (geluids)overlast op een minimale afstand van 50 meter is gelegen van gevoelige bebouwing van derden;
- De oppervlakte van de keet maximaal 35m² bedraagt, waarbij de maximale hoogte van de 'uitpandige' keet 3,00m is;
- Er géén aan-, uit- of bijgebouwen en andere bouwwerken bij of aan de keet zijn c.q. worden aangebracht, tenzij uitsluitend na overleg met en goedkeuring van de regiegroep;
- Perceeleigenaren hebben nadrukkelijk toestemming gegeven over het plaatsen van een keet.
- Het is wenselijk om de locatie van de keet te bepalen in overleg met de medewerker omgevings-toezicht.

e. Grootte van de keet

De jongerenkeet mag een vloeroppervlakte hebben van ten hoogste 35 m² met een hoogte van niet meer dan 3 meter. Omdat de situering van iedere keet anders is, zal bij een eventuele aanbouw en/of luifel aan de keet altijd overleg met de regiegroep moeten plaatsvinden. Het is niet vanzelfsprekend dat aan-, en uitbouwen gerealiseerd kunnen worden.

f. Verkeersveiligheid

Een keet op het erf brengt een verhoogde verkeersstroom met zich mee. De jongeren komen zowel op de fiets, op de brommer als met de auto naar de keet.

Tijdens de alcoholvoorlichting van VNN komen vragen als, 'wat doe je als je vriend toch in de auto stapt met het vermoeden van te veel alcohol in zijn bloed?' aan de orde.

In de huisregels maken de jongeren afspraken met elkaar, hoe hiermee om te gaan.

g. Bouwkundige staat

Het is in ieders belang dat de bouwkundige staat van een jongerenkeet op zijn minst redelijk is te noemen. Zowel de brandweer als de gemeente zal jaarlijks een controle hierop uitvoeren. Bij bouwkundige veranderingen aan de keet moet de regiegroep op de hoogte gebracht worden. Er volgt ofwel een advies of een controle op de wijziging/aanpassing van de keet.

h. Middelengebruik

De keten die deelnemen aan Keten United krijgen elk jaar een alcoholvoorlichting. Zowel de keetjongeren, perceeleigenaren als de ouders van keetbezoekers moeten elk jaar een alcoholvoorlichting volgen. Dit

is een verplicht onderdeel. Het jongerenwerk organiseert dit in samenwerking met Verslavingszorg Noord Nederland (VNN). Het jongerenwerk heeft regelmatig contact met de preventiemedewerkers en de jongerenwerker van VNN voor advies, informatie en voorlichting over trends en ontwikkelingen op het gebied van alcohol en drugs. Bij zorgwekkende situaties kan het jongerenwerk altijd een beroep doen op de medewerkers van VNN.

De keet volgt minimaal 5 jaar de alcohol voorlichting, daarna wordt gekeken naar voorlichtingen op maat.

i. Maatschappelijke inpasbaarheid

De voorwaarden zijn niet uitsluitend in en rond de keet van toepassing. Ook buiten de keet worden bepaalde gedragingen verwacht. Geluid draagt soms ver en daarom moeten de jongeren zich ervan bewust zijn dat dit irritatie in de omgeving kan opleveren. Ook na sluiting van de keet, als de jongeren huiswaarts keren (of richting het uitgaansleven), dienen ze de leefomgeving te respecteren. Luid ronkende motoren van auto's en brommers, schreeuwen en achterlaten van troep op de openbare weg behoren niet tot een verantwoord gedrag.

Hoewel toezicht op de openbare weg een taak voor de politie is, zullen de jongerenwerkers ook in gesprek gaan met de jongeren en diens ouders. Ondanks dat verstoring van de openbare orde moeilijk is vast te stellen, zal bij aanhoudende klachten de regiegroep een inschatting maken van de situatie. Dit kan leiden tot sluiting van de jongerenkeet.

Er volgt een waarschuwing, na een tweede waarschuwing binnen 6 maanden wordt het gedoogbesluit ingetrokken.

6. Aansprakelijkheid

Jongerenketen zijn populaire ontmoetingsplekken waar jongeren samenkomen, vaak op particuliere percelen. Hoewel keten bijdragen aan sociale cohesie, brengen ze ook juridische en bestuurlijke verantwoordelijkheden met zich mee. De aansprakelijkheid rondom jongerenketen ligt bij meerdere partijen: de gemeente, de perceeleigenaar en de jongeren zelf. Daarnaast spelen wet- en regelgeving zoals het omgevingsplan, de Woningwet en de Alcoholwet een belangrijke rol in de juridische kaders rondom jongerenketen.

6.1 Aansprakelijkheid Gemeente De Wolden

De gemeente heeft een algemene zorgplicht om de openbare orde, veiligheid en volksgezondheid te waarborgen. Hoewel zij niet direct aansprakelijk is voor incidenten in of rondom een jongerenkeet, kan zij wel indirect verantwoordelijk worden gehouden als blijkt dat:

- Er onvoldoende toezicht of handhaving is geweest op locaties waar overlast of gevaarlijke situaties zich herhaaldelijk voordoen.
- Vergunningen en regelgeving omtrent keten niet duidelijk zijn of niet worden gehandhaafd.
- De gemeente onvoldoende maatregelen neemt om excessief alcohol- en drugsgebruik, verkeers- onveiligheid of overlast door jongerenketen te beperken.

De gemeente beperkt de aansprakelijkheid door:

- Duidelijk beleid en regelgeving
- Voorlichting en preventie
- Handhaving en toezicht

Omgevingsplan en Besluit bouwwerken leefomgeving

De gemeente heeft ook een handhavingsplicht op basis van het Omgevingsplan en het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL). Een uitpandige jongerenkeet wordt gezien als bouwwerk en moet passen binnen het geldende omgevingsplan van gemeente De Wolden. Vaak worden jongerenketen geplaatst op agrarisch of particulier terrein, en als een keet wordt beschouwd en als een permanente voorziening. Dit kan in strijd zijn met het omgevingsplan. De gemeente kan handhaven als het bouwwerk/jongerenkeet illegaal is neergezet en niet binnen de ruimtelijke ordening past.

Daarnaast speelt het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL) een rol als een keet wordt gezien als een bouwwerk. Als de constructie van de keet niet voldoet aan de bouwregels of brandveiligheidseisen, kan de gemeente handhavend optreden en zelfs verwijdering eisen.

Conclusie

De aansprakelijkheid van de gemeente De Wolden ligt voornamelijk bij haar zorgplicht om duidelijke regels te stellen en adequaat toezicht en handhaving uit te voeren. Nalatigheid in het handhaven van het Omgevingsplan of BBL kan leiden tot juridische aansprakelijkheid, vooral wanneer er schade of gevaarlijke situaties ontstaan door een gebrek aan gemeentelijke actie. Om deze aansprakelijkheid te beperken, is het van essentieel belang dat de gemeente proactief beleid voert, regels duidelijk communiceert en toeziet op naleving.

6.2 Aansprakelijkheid van de perceeleigenaar

De perceeleigenaar – vaak een boer of particulier – stelt zijn terrein beschikbaar voor een jongerenkeet. Dit brengt juridische risico's met zich mee, waaronder:

- **Civiele aansprakelijkheid:** Als er schade of letsel ontstaat op het perceel door bijvoorbeeld een onveilige keetconstructie of onvoldoende verlichting, kan de eigenaar aansprakelijk worden gesteld als hij nalatig is geweest in het treffen van veiligheidsmaatregelen.
- **Strafrechtelijke aansprakelijkheid:** De eigenaar kan medeverantwoordelijk worden gehouden als hij bewust illegale activiteiten toestaat, zoals de verkoop van alcohol aan minderjarigen, drugs-handel of ernstige overlast.
- **Bestuursrechtelijke handhaving:** De gemeente kan optreden als de keet in strijd is met het Omgevingsplan, de Omgevingswet, het Bbl of andere regelgeving. Dit kan leiden tot een last onder dwangsom in de vorm van een geldbedrag of bijvoorbeeld het verplicht verwijderen van de keet.

Verzekering en risicobeperking

Perceeleigenaren kunnen zich juridisch indekken door:

- Een goede aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten die schade of letsel door derden dekt.
- Gebruiksovereenkomsten op te stellen waarin afspraken worden vastgelegd over veiligheid, gedragsregels en aansprakelijkheid.
- Regels en toezicht in te stellen over bijvoorbeeld het schenken van alcohol en de aanwezigheid van noodvoorzieningen.

6.3 Aansprakelijkheid van de jongeren

De jongeren die de keet gebruiken, zijn zelf verantwoordelijk voor hun gedrag en kunnen aansprakelijk worden gesteld in verschillende situaties:

- **Civielrechtelijke aansprakelijkheid:** Jongeren die schade veroorzaken aan eigendommen – bijvoorbeeld door vandalisme of roekeloos gedrag – kunnen financieel aansprakelijk worden gesteld.
- **Strafrechtelijke aansprakelijkheid:** Jongeren die zich schuldig maken aan wetsovertredingen, zoals rijden onder invloed, drugshandel of openbare ordeverstoring, kunnen strafrechtelijk worden vervolgd.
- **Alcoholwet:** Volgens de Alcoholwet mogen jongeren onder de 18 geen alcohol drinken of in bezit hebben, ook niet in een jongerenkeet. Bij overtreding kan zowel de jongere als degene die de alcohol verstrekt, een boete krijgen.

Verantwoordelijkheid en preventie

Jongeren kunnen aansprakelijkheid en risico's verminderen door:

- Afspraken en huisregels op te stellen over alcohol- en drugsgebruik, overlast en veiligheid.
- Sociale controle toe te passen en elkaar aan te spreken op risicovol gedrag.
- Verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen veiligheid en die van anderen, bijvoorbeeld door geen alcohol te drinken als ze nog moeten rijden.

6.4 Specifieke wetgeving en handhaving

Naast algemene aansprakelijkheid spelen specifieke wetten een rol bij jongerenketen:

- **Alcoholwet:** De verstrekking en het bezit van alcohol aan jongeren onder de 18 is verboden. Bij overtreding kunnen zowel de jongere als de verstreckende partij (bijvoorbeeld een oudere vriend of perceeleigenaar) beboet worden.
- **Opiumwet:** Het bezit, de handel of teelt van drugs is strafbaar. Als er drugsgebruik of -handel plaatsvindt in een keet, wordt zowel tegen de gebruiker als de eigenaar van de keet juridisch opgetreden.
- **Wet Openbare Manifestaties (WOM):** Bij grootschalige ketenfeesten kan de gemeenteregels stellen voor vergunningen en openbare orde.
- **Omgevingswet en BBL:** Als een keet structureel wordt gebruikt en geen tijdelijk karakter meer heeft zal de gemeente handhavend optreden.

Bij overtreding van bovenstaande punten wordt het gedoogbesluit ingetrokken.

Conclusie

De aansprakelijkheid rondom jongerenketen is verdeeld over meerdere partijen:

- De gemeente heeft een zorgplicht voor veiligheid en regelgeving, maar is niet direct aansprakelijk voor incidenten binnen keten.
- De perceelegeigenaar is verantwoordelijk voor de veiligheid op zijn terrein en kan aansprakelijk zijn bij schade of overtredingen.
- De jongeren dragen zelf verantwoordelijkheid voor hun gedrag en kunnen strafrechtelijk of civielrechtelijk aansprakelijk worden gesteld.

Om risico's te beperken, is een combinatie van duidelijke regelgeving, goede voorlichting, toezicht en sociale verantwoordelijkheid nodig. Een samenwerking tussen gemeente, perceelegeigenaren en jongeren draagt bij aan een veilige en verantwoorde ketencultuur binnen de gemeente.

Wanneer een keet niet is aangesloten bij Keten United is de activiteit in het bouwwerk illegaal. De perceelegeigenaar handelt dan in strijd met het omgevingsplan moet de activiteit worden beëindigd.

Als een keet niet is aangesloten bij KU, heeft die geen gedoogverklaring en is het in principe een illegaal bouwwerk. Dit komt doordat het een losstaand bouwwerk is, waarvoor meestal een vergunning nodig is, tenzij het vergunningsvrij is.

Als er geen vergunning of gedoogverklaring is, moet worden onderzocht of het bouwwerk alsnog legaal gemaakt kan worden of dat de eigenaar een vergunning kan krijgen (legalisatie). Dit moet dan wel passen binnen het Omgevingsplan.

Voor keten binnen een bestaand gebouw geldt veelal dat het gebruik (de activiteit) ervan niet overeenstemt met de bestemming. In dat geval kan er handhaving plaatsvinden, omdat het bouwwerk zelf wel legaal is, maar de activiteit niet. Echter kan handhaving hierin lastig zijn, omdat er vastgesteld moet gaan worden welke activiteit zich in het bouwwerk plaatsvindt. Waarbij binnentreden niet zomaar is toegestaan, dan wel dat handelingen zelf waargenomen moeten worden. Denk aan bijvoorbeeld alcoholverkoop.

7. Hoe gaan we dit plan uitvoeren?

De kaders voor de uitvoering van het ketenbeleid staan beschreven in deze nota. De nota geeft richting aan de uitvoering en is ons inhoudelijk kompas. De beschreven doelstellingen en opgaven zijn niet gerealiseerd in 2030, maar vragen om een meerjarige aanpak. Een programma dat vraagt om;

- Ruimte en tijd om ambities tot uitvoering te brengen in samenwerking met inwoners en partners.
- Focus door gestelde doelen.
- Samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen, met name gezondheid en veiligheid.
- Een jaarlijks werkplan en begroting.

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de organisatiestructuur eruitziet. Hoe we monitoren of we op de goede weg zitten en wat er financieel nodig is om de beschreven ambities en opgaven te realiseren.

7.1 Organisatiestructuur

De uitvoering van het ketenbeleid is belegd in de programma's Samen Verder/Sociaal en Veilig Thuis/Krachtig De Wolden.

Door per kwartaal een combi overleg Sociaal/ Krachtig De Wolden Gezond Vitaal en Veilig te organiseren ontstaat een bestuurlijke stuurgroep. Deze stuurgroep wordt voorbereid door de inhoudelijk betrokken beleidsadviseurs vanuit preventie en veiligheid. De GGD en VNN hebben een adviserende rol richting beleidsadviseurs en stuurgroep.

De coördinatie en de ontwikkeling van het jaarlijks uitvoeringsplan en begroting, van het preventieplan is verantwoordelijkheid van de beleidsadviseurs veiligheid en preventie.

7.2 Regiegroep

De regiegroep Keten United is de spil in het ketenbeleid. Daar komt alle informatie over het reilen en zeilen bij elkaar en worden vervolgstappen ontwikkeld en bepaald.

De regiegroep bestaat uit; medewerker Strategisch Beleidscentrum, medewerker AOV, toezichthouder omgevingstoezicht en jongerenwerk Welzijn De Wolden.

De regiegroep is gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering en bewaking van het beleid, waarin wel onderscheid gemaakt wordt tussen de uitvoerende taken en de adviserende taken.

Rol jongerenwerk

Het jongerenwerk is een zeer belangrijke schakel in het ketenbeleid. Zij bezoeken de keten, adviseren, begeleiden en ondersteunen de jongeren, maar ook de ouders/ per-see-eigenaren. Het jongerenwerk is ook 'de eigenaar' van de preventieve programma's. De regiegroep is ook de plek waar wordt voorgesteld of een keet wel of niet/ niet meer kan meedoen en of dat er een handhavingstraject moet worden gestart.

Stichting Welzijn de Wolden, het jongerenwerk, komt ook halfjaarlijks met een rapportage-ge met daarin o.a. het aantal keten, het verloop, de preventieve activiteiten en betrokkenheid ouders. Dit wordt besproken in de regiegroep.

7.3 Monitoring en evaluatie

Het ketenbeleid wordt, wat betreft inhoudelijke resultaten en behaalde doelen, gemonitord op basis van de afgesproken doelstellingen en opgaven.

Monitoringsmomenten

Het ketenbeleid wordt in 2030 op hoofdlijnen geëvalueerd. De verwachting is dat onze doelstellingen langer tijd nodig hebben om gehaald te worden, maar het is verstandig om wel afspraken te maken over ijkmomenten. Momenten waarop je met elkaar bepaalt of we, op strategisch vlak, nog de juiste koers varen.

Monitoring en evaluatie

De ambitie van het ketenbeleid is een lange termijn ambitie, die zal niet veranderen in de komende jaren. Maar dat betekent niet dat we jarenlang hetzelfde moeten blijven doen. Het is juist belangrijk om op basis van de gewenste doelen jaarlijks vast te stellen of we nog de juiste dingen doen. De inzichten om ons heen wijzigen, de omgeving verandert, externe factoren kunnen veranderen.

We stellen jaarlijks, waar het nodig is, onze inspanningen bij. Dit doen we door minimaal één keer per jaar met elkaar te spreken over hoe het gaat en of onze inspanningen de juiste resultaten teweegbrengen. Dit doen we door per opgave in beeld te houden wat ontwikkelingen, resultaten en belemmeringen zijn. De regiegroep rapporteert tweejaarlijks aan het bestuur van de gemeente de Wolden. Vanuit de gemeente stelt het college het uitvoeringsplan vast en wordt de begroting jaarlijks vastgesteld door de gemeenteraad (als onderdeel van de gemeentelijke begroting).

8.Financieel kader

Vanuit de vorige preventie en handavingsplannen alcohol en drugs was er geen apart budget beschikbaar voor de interventies.

Voor de periode 2025 – 2030 is het volgende budget nodig om uitvoering te kunnen geven aan de inspanningen zoals beschreven in dit plan. De bedragen zijn gebaseerd op jaarbasis.

In onderstaande tabel staat een specificatie van de kosten voor het uitvoeringsplan van het ketenbeleid 2025 - 2030.

Uitvoeringsplan ketenbeleid	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Wervingscampagne*	€ 10.000,00					
Werkbudget	€ 10.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00	€ 25.000,00
Inzet jongerenwerk Welzijn de Wolden**	€ 11.000,00	€ 22.000,00	€ 22.000,00	€ 22.000,00	€ 22.000,00	€ 22.000,00
Totaal	€ 31.000,00	€ 47.000,00	€ 47.000,00	€ 47.000,00	€ 47.000,00	€ 47.000,00

*De kosten zijn in 2024 bekostigd vanuit GALA.

** De extra inzet van jongerenwerk Welzijn de Wolden vergt een herschikking van uren.

De kosten voor 2025 kunnen worden gedekt uit de bestaande middelen.

Vanaf 2026 zijn de benodigde middelen opgenomen in de begroting. In het uitvoeringsplan van het ketenbeleid volgt een specifieke financiële paragraaf waarin inzichtelijk wordt gemaakt waar de middelen naartoe gaan.

9. Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijke kaders

Bijlage 2: Kaders keten

Bijlage 3: Aanmeldprocedure Keten United

Bijlage 4: Afmeldprocedure Keten United

Bijlage 5: Risicoanalyse

Bijlage 6: Cijfers Gezondheidsmonitor Jeugd De Wolden 2023, GGD Drenthe

Bijlage 1: Wettelijke kaders

Het ketenbeleid is gebaseerd op de volgende wettelijke kaders en preventieakkoorden:

- **Alcoholwet:** Verbiedt de verkoop van alcohol zonder vergunning en stelt leeftijdsgrenzen aan alcoholgebruik.
- **Nationaal Preventieakkoord Alcohol**
- **Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL):** Dit is onderdeel van de invoering van de Omgevingswet. Stelt eisen aan de (brand)veiligheid van bouwwerken, inclusief tijdelijke constructies zoals keten.

De Alcoholwet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet. Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet is sinds 2013 decentraal belegd en daarmee de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Van Drank –en Horecawet naar Alcoholwet

De Alcoholwet bevat ten opzichte van de Drank- en Horecawet een aantal nieuwe onderdelen.

Dit zijn de belangrijkste wijzigingen:

- De verkoop van alcohol op afstand wordt geregeld. Het streven is door betere regulering de naleving van de leeftijdsgrens te verhogen. Dit geldt zowel voor het moment van aankoop via internet als voor het moment van aflevering. Het toezicht op de verkoop op afstand gaat naar de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA).
- Het stunten met prijzen wordt verder aan banden gelegd. Prijsacties met meer dan 25% korting zijn niet langer toegestaan. Het toezicht op de prijsacties wordt ook gecentraliseerd bij de NVWA.
- Weder verstrekking van alcohol (een meerderjarige die alcohol koopt voor een minderjarige) wordt strafbaar. Het gevolg is dat er drie boetes kunnen worden uitgedeeld: naast de (directe) verstrekker en de minderjarige die de alcohol in ontvangst neemt, kan nu ook een meerderjarige een boete krijgen voor het doorgeven van de drank. Toezicht hierop ligt bij de gemeente Hoogeveen.
- Gemeenten krijgen extra mogelijkheden om een alcoholoverlastgebied aan te kunnen wijzen wanneer er sprake is van ernstige overlast of verstoring van de openbare orde. In dit gebied kan de gemeente dan extra regels instellen met betrekking tot alcoholverkoop.

Nationaal Preventieakkoord Alcohol

In het Preventie- en Handhavingsplan sluit de gemeente zoveel als mogelijk aan op de doelstellingen van het Nationaal Preventieakkoord. In dit akkoord, dat in 2018 door meer dan 70 partijen is afgesloten, is preventie van problematisch¹ alcoholgebruik een van de drie speerpunten, naast preventie van roken en overgewicht. Een veelheid aan organisaties en maatschappelijke partners waaronder bedrijfsleven, sportorganisaties en onderwijsinstellingen verbond zich met het Akkoord aan het terugdringen van problematisch alcoholgebruik in 2040.

Voor jongeren onder de 18 jaar zijn specifieke doelstellingen opgenomen. Zo moet het aantal 12-16-jarigen dat ooit gedronken heeft afnemen van 45% naar 25% in 2040 (Nationaal Preventieakkoord, 2020). Uiteindelijk is het doel om te komen tot 0% alcoholgebruik onder de 18 jaar en een naleving van de leeftijdsgrens door verstrekkers van 100%. De gemeente levert met haar maatschappelijke partners en inwoners haar bijdrage aan het realiseren van deze doelstellingen.

De Alcoholwet beperkt beschikbaarheid en regelt verantwoorde verstrekking

Het beperken van de beschikbaarheid van alcohol is één van de meest effectieve maatregelen om alcoholgebruik te verminderen en de daaraan gerelateerde schade te voorkomen². De Alcoholwet is een wet die de verstrekking van alcoholhoudende dranken en daarmee de beschikbaarheid van alcohol reguleert. Daarnaast richt de Alcoholwet zich op verantwoorde verstrekking.

1) In het NPA wordt onder problematisch alcoholgebruik verstaan: Al het alcoholgebruik door jongeren onder de 18 jaar, drinken door zwangere vrouwen, overmatig drinken, zwaar drinken, regelmatig bingedrinken, een drinkpatroon dat leidt tot lichamelijke klachten en/of psychische of sociale problemen en dat een adequate aanpak van bestaande problemen verhindert.

2) Babor e.a., 2010; Burton e.a., 2017

De Alcoholwet heeft als doel om schadelijke gevolgen van alcoholgebruik tegen te gaan en alcohol gerelateerde overlast terug te dringen. De wet valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en is daarmee primair een gezondheidswet. Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet is sinds 2013 decentraal belegd en daarmee de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Bijlage 2: Kaders keten ³

Een keet is een ontmoetingsplek veelal opgezet voor en door jongeren, die daar één of meer keer per week samenkomen voor de gezelligheid. Er zijn vele benamingen die gebruikt worden om de zelfgecreëerde ontmoetingsplekken te benoemen. Keten en hokken zijn de meest gangbare termen. Een keet staat meestal los op een erf en wordt daar speciaal voor het doeleinde van keetbezoek neergezet en een hok bevindt zich vaak in een bestaande locatie (bijvoorbeeld een omgebouwde schuur of kippenhok). Ook (sta)caravans, schuren, duinen, bunkers, hutten, honken, stallen, containers, kassen, schaftwagens, (hooi)zolders en (wagen)loodsen zijn voorbeelden van gebruikte (Regionale) termen. Keten is echter de meest voorkomende term voor het fenomeen en zal daarom in deze handleiding gebruikt worden.

Het alcoholgebruik in keten is een van de meest in het oog springende karakteristieken van keten. Er wordt bovengemiddeld veel gedronken door keetbezoekers, waardoor er schade wordt gedaan aan de gezondheid van de keetbezoekers en daarmee indirect aan de maatschappij. Het Nederlandse alcoholbeleid is erop gericht om schadelijk alcoholgebruik te voorkomen, alsmede het starten met drinken op jonge leeftijd en de impact van alcohol op de maatschappij terug te dringen. Het bestaan van keten is dus niet in lijn met het landelijke alcoholbeleid en daarnaast heeft het kabinet als doelstelling om de gedoogcultuur in Nederland terug te dringen. Het ligt in de lijn van de verantwoordelijkheden van gemeenten om lokaal ketenbeleid te ontwerpen, waarin bijvoorbeeld wordt ingezet op het signaleren en monitoren van keten, het consequent handhaven van wet- en regelgeving, het creëren van alternatieve vrijetijdsbestedingsmogelijkheden voor jongeren en het realiseren van politiek en publiek draagvlak voor het gemeentelijke ketenbeleid.

Er zijn drie typen keten te onderscheiden. Deze keten onderscheiden zich op de Criteria: toegang tot de keet en de verstrekking van alcohol tegen betaling. In de Praktijk zullen deze drie typen keten elkaar overlappen:

- **Huiskamerkeet**
In een huiskamer, zolder of garage in het huis van een van de groepsleden, komt een kleine groep vrienden bijeen. De drank wordt uitgedeeld door de gastheer of meegebracht door de leden zelf (bijvoorbeeld door middel van een roulatiesysteem)
- **Buurtketen**
De meeste Nederlandse keten vallen in deze categorie. Een groep vrienden komt bijeen in de keet die meestal op privéterrein staat. Drinkjes en andere consumpties worden afgerekend door middel van directe betaling, een 'pot', bonnen-, muntjes- of pasjessysteem of een streeplijst
- **(Semi-) commerciële keet**
In deze keten komen grote groepen jongeren bijeen, waar alcohol tegen een winstgevend tarief wordt aangeboden. De keet is zeer goed uitgerust en oogt als een verkapt horecabedrijf (met een professioneel ogende bar en kassa).

Gemeenten hebben de ruimte om lokaal het meest passende ketenbeleid te ontwikkelen, op basis van de analyse van het aantal en het type keten dat in de gemeente staat. Er wordt een actieve aanpak van gemeenten verwacht, waarbij (semi-)commerciële keten en bij voorkeur ook nieuwe keten worden gesloten. Bij buurtketen volgt sluiting of een overgangperiode, van bijvoorbeeld twee jaar, waarin een buurtkeet wordt omgevormd tot een legale huiskamerkeet. Gedurende deze overgangperiode kunnen door gemeenten nadere (gedrags)regels worden gesteld aan buurtketen. Deze nadere regels moeten voortvloeien uit het gemeentelijke keetbeleid en de wet- en regelgeving (zoals voorschriften voor brandveiligheid en eisen op basis van de Drank- en Horecawet). Als deze buurtketen de nadere regels niet naleven, worden deze alsnog gesloten. Huiskamerketen zijn de enige keetvorm die bestaansrecht heeft binnen de bestaande wet- en regelgeving. In deze situatie dient nog wel te worden voldaan aan de eisen met betrekking tot de brandveiligheid en ook moet de keet binnen de kaders van het bestemmingsplan vallen.

Bijlage 3: Aanmeldprocedure Keten United

Aanmeldprocedure Keten United Gemeente De Wolden

3) Handleiding ketenbeleid Stap

Stap 1: Melding van een keet

Een keet kan via verschillende kanalen worden gemeld:

- Door collega's (gemeente/ jongerenwerk/ politie)
- Op basis van overlastmeldingen
- Via sociale media
- Tijdens ketenactiviteiten
- Door tips van andere keten
- Eigen initiatief van de jongeren

Stap 2: Digitaal contact leggen

Het jongerenwerk neemt contact op met de keet via WhatsApp of sociale media. Hierbij worden de volgende zaken besproken:

1. Uitleg ketenbeleid: Doel, voorwaarden en voordelen van gedoogde keten.
2. Voorwaarden toelichten:
 - Keet bevindt zich op privéterrein en is bedoeld als ontmoetingsplek.
 - Er is geen commerciële alcoholverkoop toegestaan
 - Er is, op advies van de brandweer, een maximaal aantal bezoekers toegestaan.
 - Brandveiligheid en overlastpreventie zijn verplichtingen.
3. Afspraak maken: Eerste kennismaking op locatie wordt gepland.
4. Toelichting huisregels: Verdere uitleg over de verplichtingen van jongeren, ouders en perceeleigenaren.

Stap 3: Gemeente informeren

Het jongerenwerk informeert de gemeente (omgevingstoezichthouders) over de gemelde keet:

- Adres en locatie van de keet.
- Beoordeling of de keet binnen het beleid past.
- Optioneel: foto van de keet (indien gewenst door de jongeren).

Stap 4: Bezoek door jongerenwerk

Het jongerenwerk bezoekt de keet fysiek voor:

- Kennismaking: Bespreken van verwachtingen van beide kanten.
- Verdieping: Uitleg van het beleid, huisregels en verantwoordelijkheden.
- Afspraak maken: Voor het volgende bezoek, waarin de gemeente betrokken wordt.
- Voorlichting: Bespreken van preventieprogramma's zoals Puberbrein en VNN.

Stap 5: Gezamenlijk bezoek door jongerenwerk en gemeente

Tijdens dit bezoek worden de volgende punten besproken:

1. Planologische beoordeling: Controle van de ligging en geschiktheid.
2. Gesprek met perceeleigenaar: Verantwoordelijkheden rondom overlast, veiligheid en afspraken.
3. Overeenkomst opstellen:
 - Ondertekenen van de gedoogafpraak.
 - Vaststellen van huisregels en verplichtingen.
4. Brandveiligheid en activiteiten:
 - Bespreken van brandweercontroles en verplichte jaarlijkse oefeningen.
 - Afspraken over ketenactiviteiten zonder overlast.
5. Toezicht en rapportage:
 - Geen overlast betekent geen onverwachte bezoeken.
 - Bij overlast komt eerst jongerenwerk langs en daarna pas politie/handhaving.

Bijlage 4: Afmeldprocedure Keten United

Stap 1: Melding van een keet/constatering gemeente/jongerenwerk

Een keet kan door verschillende redenen worden afgemeld:

- Afgemeld op eigen initiatief (stoppen van de keet)
- Op basis van overlastmeldingen
- Niet nakomen van de gestelde voorwaarden

Stap 2: Contact leggen keet/perceeeigenaar

De gemeente/jongerenwerk zal contact opnemen met de keet/perceeeigenaar. Hierbij worden de volgende punten besproken:

1. Uitleg vervolg keet: eventueel verwijderen bouwwerk
2. Hierbij zal de keet worden uitgeschreven voor deelname aan:
 - Brandveiligheid controles
 - Activiteiten
 - Keten oefening
 - Winacties
3. Vervallen gedoogde voorwaarden

Stap 3: Handhavingstraject

De gemeente zal bij het niet verwijderen van het bouwwerk het gebruikelijke handhavingstraject starten.

Bijlage 5: Risicoanalyse

Maatregel.	Uitwerking.	Risico.
Strenger handhaven wegens alcoholmisbruik/-gebruik onder de 18, om dit te kunnen doen zal er steekproefsgewijs gecontroleerd worden door de politie.	Keten gaan zich niet aanmelden, handhaven heeft een afschrikkende werking. Daarbij levert het sluiten van keten een verplaatsing van problemen op, bijv. overlast in de stad en op straat.	HOOG
Bij vermoeden van overlast in de (directe) omgeving en alcoholmisbruik/-gebruik onder de 18, handhaven op grond van het bestemmingsplan. Handhaven op grond van het bestemmingsplan mist doel van het beleid.	Keten gaan zich niet aanmelden, handhaven heeft een afschrikkende werking. Daarbij levert het sluiten van keten een verplaatsing van problemen op, bijv. overlast in de stad en op straat.	HOOG
Handhaven op straat door het betrappen op/zien van openbaar dronkenschap bij het verlaten van de keet. Dit betekent wel dat er gedurende een avond er iemand aanwezig moet zijn (vlak)bij een keet om dit vast te kunnen stellen.	Handhaven is mogelijk maar zal aanzienlijk meer capaciteit vragen.	HOOG
Niet strenger handhaven bij keten/alcoholgebruik in de keten en richten op preventie, voorlichtingen op school etc. Eventueel controleren op alcoholgebruik onder de 18 in kroeg/café/sportkantine is makkelijker te controleren dan op privéterrein.	Keten voelen zich 'veiliger'. Hierdoor is het aantrekkelijker een keet op te richten. Dit in combinatie met een aantrekkelijk programma, zoals evenementen en eventuele bijdrage maakt een hebben van een keet toegankelijker.	LAAG
Invoeren van certificaat.	Jaarlijks uitreiken van een certificaat, waarmee een keet een jaar lang bestaansrecht heeft verworven, geeft waardering naar de jongeren. Stimuleert	LAAG
Aansprakelijkheid ligt bij perceeeigenaar.	Goede voorlichting aan perceeeigenaar. Hierbij bewustwording vergroten bij ouders en jongeren. De verantwoordelijkheden en preventie terug op perceelniveau.	LAAG

Bijlage 6: Begrippenlijst

Jongeren: In dit ketenbeleid ligt de focus op jongeren tot 23 jaar.

Keten United: Een beleid gericht op jongerenketen.

Perceeeigenaren: Dit heeft betrekking op zowel de eigenaren van de grond als de pachters die het perceel gebruiken en beheren.

VTH: gemeenteafdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving

Welkomstvouchter: Een voucher ter waarde van X euro om te besteden ten goede aan de keet.

Bijlage 7: Cijfers Gezondheidsmonitor Jeugd De Wolden 2023, GGD Drenthe

Alcohol								
	Jongens	Meisjes	12-14 jaar	15-18 jaar	Vmbo	Havo/Vwo	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
Ooit alcohol gedronken (alleen slokjes of heel glas of meer)	55	75	54	76	71	60	65	60
Laatste 4 weken alcohol gedronken	33	46	18	62	48	31	39	32
Dronken of aangeschoten in hele leven (alleen jongeren die ooit alcohol hebben gedronken)								
	Jongens	Meisjes	12-14 jaar	15-18 jaar	Vmbo	Havo/Vwo	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
Nooit	43	50	72	28	39	55	47	54
1-3 keer	27	23	20	27	29	19	25	26
4-10 keer	8	15	1	21	11	14	12	11
11 of meer	23	13	6	24	21	11	15	10
Dronken of aangeschoten in laatste 4 weken (alleen jongeren die de laatste 4 weken alcohol hebben gedronken)								
	Jongens	Meisjes	12-14 jaar	15-18 jaar	Vmbo	Havo/Vwo	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
Nooit	14	18	20	14	13	22	16	21
1-3 keer	55	43	55	63	62	56	59	58
4-10 keer	18	13	7	18	15	16	15	12
11 of meer	12	6	19	6	11	6	9	8
Laatste 4 weken 5 of meer drankjes alcohol per gelegenheid (binge drinken) (alleen jongeren die de laatste 4 weken alcohol hebben gedronken)								
	Jongens	Meisjes	12-14 jaar	15-18 jaar	Vmbo	Havo/Vwo	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
Nooit	13	16	43	6	13	16	14	32
1-2 keer	30	47	28	43	26	46	40	36
3-4 keer	29	27	13	34	26	32	28	22
7 of meer	28	9	16	17	26	5	17	10
Mening ouders alcoholgebruik (alleen jongeren die ooit alcohol hebben gedronken)								
	Jongens	Meisjes	12-14 jaar	15-18 jaar	Vmbo	Havo/Vwo	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
Vinden het goed	28	39	21	43	48	21	32	26
Vinden dat ik minder moet drinken	6	2	5	5	5	3	4	4
Rogen het af	41	24	32	31	10	48	32	30
Verbieden het	11	10	16	4	10	10	10	10
Weten het niet	5	16	15	10	12	12	12	14
Zeggen er niets van	9	10	12	7	15	5	9	17
Drugs								
	Jongens	Meisjes	12-14 jaar	15-18 jaar	Vmbo	Havo/Vwo	Totaal De Wolden	Totaal Drenthe
Ooit wiet of hasj gebruikt	10	6	3	13	9	6	8	8
Laatste 4 weken wiet of hasj gebruikt	6	2	2	7	4	4	4	4

Middelengebruik

